

AD 12/15

LIMITE

CONF-RS 1

ÜHINEMISDOKUMENT

Teema: EUROOPA LIIDU ÜHINE SEISUKOHT
35. peatükk: Muud küsimused
Punkt 1: Serbia ja Kosovo* suhete normaliseerimine

*

* Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/99 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

EUROOPA LIIDU ÜHINE SEISUKOHT

35. peatükk: muud küsimused

Punkt 1: Serbia ja Kosovo suhete normaliseerimine

Käesolev Euroopa Liidu seisukoht põhineb Serbiaga peetava ühinemiskonverentsi jaoks kujundatud üldisel seisukohal (CONF-RS 1/14) ning selle suhtes kohaldatakse eelkõige järgmisi selles heakskiidetud läbirääkimispõhimõtteid:

- Serbia või ELi poolt konkreetse läbirääkimiste peatüki suhtes väljendatud arvamus ei mõjuta mingil viisil seisukohta, mis võidakse võtta teiste peatükkide suhtes;
- läbirääkimiste käigus konkreetsete peatükkide kohta saavutatud kokkuleppeid, isegi osalisi kokkuleppeid, ei või pidada lõplikeks, kuni on saavutatud üldine kokkulepe kõigi peatükkide kohta;
- Serbia ühinemisläbirääkimiste käik sõltub Serbia poolt ühinemise ettevalmistamisel tehtavatest edusammudest, mille mõõdupuuks on eriti Serbia jätkuv tegutsemine suhete nähtavaks ja püsivaks parandamiseks Kosovoga ning muud läbirääkimisraamistiku punkti 23 nõuded.

EL innustab Serbiat jätkuvalt näitama pühendumust tulemuste saavutamisele ja edusammude tegemisele rakendustöö lõpuleviimisel ning tegema tööd täiendavate edusammude saavutamiseks suhete normaliseerimisel.

EL märgib, et Serbia on oma seisukohas (CONF-RS 2/14) teatanud, et kuna Serbia mõistab täielikult, et ELiga ühinemise protsess ja suhete normaliseerimise protsess peaksid toimuma üheaegselt ning üksteist toetama, on Serbia endiselt täielikult pühendunud suhete normaliseerimise protsessi jätkumisele ja Priština peetavale dialoogile.

Kõnealune peatükk ei asenda kõrge esindaja egiidi all toimuvat Belgradi ja Priština vahelist dialoogi. Seega on kõnealune tekst (35. peatükk: muud küsimused, punkt 1: Serbia ja Kosovo suhete normaliseerimine) nimetatud dialoogi ja ühinemisläbirääkimiste vaheliseks seoseks.

Võttes arvesse Serbia ettevalmistuste praegust seisu, märgib EL, et ehkki Serbia peab heas usus tegutsedes jätkama edusammude tegemist rakendustöös ning tegema täiendavaid edusamme suhete normaliseerimise protsessis, võib Serbiat praegusel etapil pidada piisavalt ettevalmistunuks, et alustada läbirääkimisi kõnealuse peatüki üle. Sellest tulenevalt soovivad komisjon ja kõrge esindaja alustada Serbiaga ühinemisläbirääkimisi 35. peatüki „Muud küsimused” punkti 1 üle: Serbia ja Kosovo suhete normaliseerimine.

Serbia peaks tagama, et ta täidab oma osa 25. augusti 2015. aasta kokkulepete rakendustööst, eelkõige seoses Kosovo serblaste enamusega kohalike omavalitsuste liidu/ühenduse loomise ning 2013. aasta aprilli esimese kokkuleppe muude elementidega (politsei, kohtusüsteem, kodanikukaitse). Lisaks sellele peab Serbia täitma eelmiste tehniliste kokkulepetega võetud seni täitmata kohustused. Serbia peaks samuti püüdma saavutada täiendavaid kokkuleppeid, edendades heas usus suhete normaliseerimist, et kooskõlas läbirääkimisraamistikuga jõuda järk-järgult Serbia ja Kosovo suhete täieliku normaliseerimiseni.

Kooskõlas läbirääkimisraamistikuga jälgivad komisjon ja kõrge esindaja tähelepanelikult ja pidevalt allpool toodud esimeste vahekriteeriumide täitmist Serbia poolt ning annavad kõnealuses küsimuses nõukogule aru „vähemalt kaks korda aastas”.

Vajaduse korral ajakohastatakse kõnealuseid esimesi vahekriteeriume, et võtta arvesse dialoogi edasisi arenguid.

Kui edusammud suhete normaliseerimisel Kosovoga jäävad maha läbirääkimistel saavutatud üldistest edusammudest, kuna Serbia ei ole tegutsenud heas usus, eelkõige Serbia ja Kosovo vahel saavutatud kokkulepete rakendamisel, teeb komisjon kas enda algatusel või ühe kolmandiku liikmesriikide taotlusel, kooskõlas läbirääkimisraamistiku punktiga 25, ettepaneku mitte anda soovitusi muude läbirääkimiste peatükkide avamiseks ja/või sulgemiseks ning kohandada sellega seotud ettevalmistavat tööd kuni kõnealune tasakaalustamatus on lahendatud.

1. Esimese kokkuleppe (aprill 2013) ja maikuu rakenduskava rakendamine – energia ja telekommunikatsiooni lepingud

Valimised

- Serbia lõpetab Serbia valitsusstruktuuride rahastamise ja toetamise (nt ajutised kohalikud volikogud, omavalitsuste töötajad), et kinnitada ja konsolideerida omavalitsused vastavalt Kosovo seadustele;
- Serbia innustab Kosovo põhjaosa omavalitsusi täielikult austama Kosovo seadusi, eelkõige seoses avalike hangete ja omavalitsusepõhikirja ülejäänud lahendamata küsimustega (nt omavalitsuse templite ja sümboolika kasutamine vastavalt Kosovo õigusaktidele).

Kosovo serblaste enamusega kohalike omavalitsuste liit/ühendus

- Serbia aitab kaasa protsessi jätkumisele (põhikirja koostamisele) vastavalt kokkulepitud ajakavale ning vastavalt Kosovo seadustele, esimesele kokkuleppele ja 25. augusti 2015. aasta kokkuleppele;
- Serbia tagab Kosovo serblaste enamusega kohalike omavalitsuste liidu/ühenduse Serbia poolse rahastamise läbipaistvuse.

Politsei

- Serbia annab vajaduse korral kord kvartalis Kosovo pädevatele ametiasutustele teavet pensionihüvitiste maksmise kohta Kosovo politseisse integreeritud Serbia endistele politseinikele.

Kohtusüsteem

- Serbia jätkab konstruktiivset koostööd, et jõuda kokkuleppele õigusabi töötajate ja ruumide osas;
- Serbia kinnitab kõikide oma integreeritavate kohtutöötajate ametiaja lõpu;

- Serbia võtab seoses Kosovos asuva Serbia kohtuorganiga vastu eriõigusakte, nagu on ette nähtud Serbia kohtute ja prokuratuuride asukoha ja territoriaalse jurisdiktsiooni seaduses;
- Serbia annab vajaduse korral kord kvartalis Kosovo kohtu- ja prokuratuurinõukogudele teavet pensionihüvitiste maksmise kohta integreeritud kohtutöötajatele.

Kodanikukaitse

- Serbia võtab vastu vajalikud õigusaktid palkade maksmise ja rahaliste vahendite andmise lõpetamise kohta kodanikukaitsele Kosovos.

Kontaktide kord

- Serbia jätkab vastastikuseid ametlikke külastusi käsitlevate sätete järjepidevat austamist;
- Serbia annab Prištinas asuvale Serbia kontaktametnikule kogu vajaliku haldustoetuse (tasudes näiteks tema ametlike ruumide rendikulud);
- Serbia lepib kokku ametliku kirjavahetuse visuaalses kujunduses, mida ei ole seni kindlaks määratud (templid, sümbolid ja kirjapead);
- Serbia jätkab Belgradis asuvatele Kosovo kontaktametnikele julgeolekualase toetuse andmist ning neile oma Serbia partneritele juurdepääsu tagamist.

Energialeping

- Serbia jätkab osalemist Kosovo põhivõrguettevõtja (KOSTT) ja Serbia põhivõrguettevõtja (EMS) vahelises normaliseerimise protsessis, allkirjastades sealhulgas võrkudevahelise ühendusega seotud lepingu ning toetades KOSTT liikmesust Euroopa organisatsioonis ENTSO-E (Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik). Nimetatud leping peaks energialepingu kohaselt hõlmama kogu Kosovo territooriumit;

- Serbia asutab Kosovos tarneettevõtja („ElektroSever”) ning täidab Kosovo õigus- ja regulatiivsest raamistikust tulenevad tingimused ettevõtjale tarnelitsentsi andmiseks;
- Serbia aitab ElektroSeveril saavutada ärikokkulepped olemasoleva jaotusettevõtjaga, et tal oleks võimalik jaotusteenuseid pakkuda;
- Serbia lahendab Serbia poolt ametisse nimetatud Gazivode/Ujmani elektrijaama juhatust puudutava küsimuse.

Telekommunikatsioonileping

- Serbia asutab Serbija Telekomit tütarettevõtjana telekommunikatsiooniettevõtte ning täidab Kosovo õigus- ja regulatiivsest raamistikust tulenevad tingimused ettevõttele tavatelefonilitsentsi andmiseks;
- Serbia peab kinni tähtaegadest ja kõikidest etappidest, mis on kokku lepitud, et anda samaaegselt Kosovole kolmenumbiline suunakood ning Kosovo olemasolevatele mobiiloperatsioonidele ajutine luba;
- Serbia osaleb telekommunikatsiooni reguleerivate asutuste vahelises koostööprotsessis;
- Serbia annab vajaduse korral nõusoleku Rahvusvahelisele Telekommunikatsiooni Liidule Kosovole kolmenumbri suunakoodi andmiseks ning tegevuskavas kokkulepitud Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu bülletääni tekstile.

2. Rakendustöö seoses 2011. aasta märtsi – 2012. aasta veebruari tehnilise dialoogi kokkulepetega

Tolliküsimused

- Serbia tegeleb Kosovo nimetusega ümberpaigutatud Serbia administratiivsete tollistruktuuride olemasolu küsimusega;
- Serbia lõpetab selliste dokumentide väljaandmise ja selliste templite kasutamise, mille nimetused on vastuolus 17. jaanuari 2013. aasta kokkuleppes tulenevate Serbia kohustustega.

Integreeritud piirihaldus ja ühised piiripunktid

- Serbia viib lõpule kõikide piiripunktide loomise;
- Serbia vaatab läbi vastastikuse õigusabi taotlused;
- Serbia parandab alternatiivsete teede ja kõrvalteede kontrolli ja/või sulgeb need, et tagada Kosovosse saabuvate või Kosovost lahkuvate kaupade ja isikute liikumine üksnes ametlike piiripunktide kaudu.

Liikumisvabadus

- Serbia võimaldab kolmandate riikide kodanikel siseneda Kosovost Serbiasse;
- Serbia rakendab Põhja-Kosovos registreerimismärkide korda Kosovo elanike suhtes.

Liikumisvabadus / Mitrovica sild

- Serbia toetab avalikult 25. augustil 2015. aastal sõlmitud kokkuleppe rakendamist, eelkõige selles toodud ajakava rakendamist, mille kohaselt Mitrovica sild avatakse täielikult liiklusele 2016. aasta suveks / hiljemalt 2016. aasta juuni lõpuks;
- Serbia peab kinni 25. augusti 2015. aasta kokkulepetes määratud tähtaegadest.

Piirkondlik koostöö

- Serbia võimaldab omalt poolt Kosovo tõhusat osalemist allesjäänud piirkondlikes algatustes vastavalt ühiselt kokkulepitud tingimustele;
- Serbia toetab Kosovo esindajate kaasamist piirkondlike organisatsioonide juhtimis- ja haldusstruktuuridesse, tingimusel et võetakse arvesse pädevuse põhimõtet, võrdlevat analüüsi ja konkreetseid lähtetingimusi.

Ülikoolidiplomite tunnustamine

- Serbia teeb Kosovoga konstruktiivset koostööd, et määrata kindlaks järjepidev menetlus 2011. aasta kokkuleppes taotletud tulemuste saavutamiseks.

Koostöö EULEX Kosovoga

- Serbia annab avalikku toetust EULEXi juhitud õigusalasale protsessile, sealhulgas erikodadele ja prokuratuurile.

3. Edasised kokkulepped ja edusammud suhete normaliseerimisel

- Serbia jääb pühendunuks ELi vahendatud dialoogile, püüab saavutada täiendavaid kokkuleppeid uutes küsimustes/valdkondades, edendades heas usus suhete normaliseerimist, et kooskõlas läbirääkimisraamistikuga jõuda järk-järgult Serbia ja Kosovo suhete täieliku normaliseerimiseni.

Kõiki eespool toodud kaalutlusi silmas pidades peab konverents sobival ajal kõnealuse peatüki juurde tagasi pöörduma.
